

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра китайской филологии

Аннотация к дипломной работе

**Материальный концепт «чай» в китайской лингвокультуре на
фоне русского языка**

Ходзицкая Софья Андреевна

Руководитель Фоменкова Марина Александровна

2020

РЕФЕРАТ

Ходзицкая Софья Андреевна

Материальный концепт «чай» в китайской лингвокультуре на фоне русского языка

Структура и объём работы: работа состоит из введения, четырех глав, заключения и списка использованной литературы.

Объем: 66 с., список использованной литературы – 55 источников.

Ключевые слова: КОНЦЕПТ, ЛИНГВОКУЛЬТУРА, ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА, НАЦИОНАЛЬНАЯ ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА, ЛЕКСИКА, СЕМАНТИКА, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ.

Цель работы: определить своеобразие значения концепта «чай» в китайском и русском языках, произвести анализ культурных и исторических предпосылок образования этого концепта.

Объект исследования: лексико-семантическое поле с лексемой «чай» в качестве его ядра, а также тексты, содержащие и раскрывающие значение данного концепта в китайской и русской лингвокультуре.

Предмет исследования: структура концепта «чай» и особенности его функционирования в русской и китайской лингвокультурах.

Методы исследования: метод сплошной выборки, используемый для лексико-семантических репрезентантов концепта «чай» китайском языке; методы лексикографического, этимологического, контекстуального, анализа лексики; сопоставительный метод; ассоциативный эксперимент.

Полученные результаты и их новизна: в данной работе были исследованы культурно-исторические предпосылки возникновения концепта «чай» в китайской и русской лингвокультурах, рассмотрено 110 лексем китайского языка, содержащих иероглиф 茶 (cha), впервые составлено и исследовано лексико-семантическое поле концепта «чай» в китайском языке, произведён ассоциативный эксперимент среди представителей китайской и русской лингвокультур, результаты которого были обобщены и сопоставлены с друг другом, выявлены универсальные и уникальные составляющие концепта «чай» в китайском и русском языках. Актуальность данной работы обусловлена углублённым изучением лингвистами национально-культурной идентичности языковых картин мира.

Рекомендации по использованию результатов: материалы исследования могут применяться при изучении лингвокультурного пространства китайского языка, в переводческой деятельности; при составлении ассоциативных словарей.

Область применения: материалы исследования могут быть использованы в преподавании китайского языка и культуры; в работе переводчиков и лингвистов.

РЭФЕРАТ

Хадзіцкая Соф'я Андрэеўна

Матэрыяльны канцэпт «чай» у кітайскай лінгвакультуры на фоне рускай мовы

Структура і аб'ём работы: работа складаецца з уводзінаў, чатырох глаў, заключэння і спіса выкарыстанай літаратуры.

Аб'ём: 66 с., спіс выкарыстанай літаратуры – 55 крыніц.

Ключавыя словы: КАНЦЭПТ, ЛІНГВАКУЛЬТУРА, МОЎНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ, НАЦЫЯНАЛЬНАЯ МОЎНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ, ЛЕКСІКА, СЕМАНТЫКА, ЛЕКСІКА-СЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ.

Мэта работы: вызначыць своеасаблівасць значэння канцэпту «чай» у кітайскай і рускай мовах, зрабіць аналіз культурных і гістарычных перадумоў утварэння гэтага канцэпту.

Аб'ект даследавання: лексіка-семантычнае поле з лексмай «чай» у якасці яго ядра, а таксама тэксты, якія змяшчаюць і раскрываюць значэнне дадзенага канцэпту ў кітайскай і рускай лінгвакультурах.

Прадмет даследавання: структура канцэпту «чай» і асаблівасці яго функцыянавання ў рускай і кітайскай лінгвакультурах.

Метады даследавання: метады суцэльнай выбаркі, які выкарыстоўваецца для лексіка-семантычных рэпрэзэнтантаў канцэпту «чай» у кітайскай мове; метады лексікаграфічнага, этымалагічнага, кантэкстуальнага аналізу лексікі; супастаўляльны метады; асацыятыўны эксперымент.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у дадзенай рабоце былі даследаваны культурна-гістарычныя перадумовы ўзнікнення канцэпту «чай» у кітайскай і рускай лінгвакультурах, разгледжана 110 лексем кітайскай мовы, якія змяшчаюць іерогліф 茶 (cha), упершыню складзена і даследавана лексіка-семантычнае поле канцэпту «чай» у кітайскай мове, здзейснены асацыятыўны эксперымент сярод прадстаўнікоў кітайскай і рускай лінгвакультур, вынікі якога былі абагульнены і супастаўлены адзін з адным, выяўлены ўніверсальныя і ўнікальныя складнікі канцэпту «чай» у кітайскай і рускай мовах. Актуальнасць дадзенай работы абумоўлена паглыбленым вывучэннем лінгвістамі нацыянальна-культурнай ідэнтычнасці моўных карцін свету.

Рэкамендацыі па выкарыстанні вынікаў: матэрыялы даследавання могуць прымяняцца пры вывучэнні лінгвакультурнай прасторы кітайскай мовы, у перакладчыцкай дзейнасці; пры складанні асацыятыўных слоўнікаў.

Галіна прымянення: матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны ў выкладанні кітайскай мовы і культуры; у працы перакладчыкаў і лінгвістаў.

ABSTRACT

Khodzitskaya Sofya Andreevna

Material concept "tea" in Chinese linguistic culture in comparison with Russian language

Structure and workload: the work consists of an introduction, four chapters, a conclusion and a citation.

Size: 66 pages, the citation of 55 sources.

Key words: CONCEPT, LINGUISTIC CULTURE, LINGUISTIC PICTURE OF THE WORLD, NATIONAL LINGUISTIC CULTURE OF THE WORLD, LEXIS, SEMANTICS, LEXICO-SEMANTIC FIELD.

Aims of the work: to define the peculiarity of meaning of the concept "tea" in Chinese and Russian languages, to analyze cultural and historical premises of the formation of this concept.

Object of research: lexico-semantic field, which includes lexeme "tea" as its nucleus, and texts which contain and reveal the meaning of this concept in Chinese and Russian linguistic culture.

Subject of research: structure of the concept "tea" and peculiarities of its functioning in Russian and Chinese linguistic cultures.

Analysis: sampling used for lexico-semantic representatives of the concept "tea" in the Chinese language; methods of lexicographical, etymological and contextual lexical analysis; comparative method; association experiment.

Results obtained and their novelty: in this work cultural and historic premises of the origins of concept "tea" in Chinese and Russian linguistic cultures were analyzed, 110 Chinese lexemes that contain hieroglyph 茶(cha) were reviewed, for the first time lexico-semantic field of the concept "tea" in Chinese language was formed and analyzed. An associative experiment among representatives of Chinese and Russian linguistic cultures was carried out, the results of which were generalized and compared with each other. The universal and unique components of the concept "tea" in Chinese and Russian languages were revealed. The actuality of this work is stipulated by profound linguists' research into the national and cultural identity of linguistic pictures of the world.

Recommendations for using the results of research: materials of the research can be used in studying linguistic and cultural spheres of Chinese language, in translation, in making associative dictionaries.

Range of use: materials used for the research can help in teaching the Chinese language and culture in translating and linguistics.